

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ**

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
ODESA NATIONAL ECONOMIC UNIVERSITY
DEPARTMENT OF BANKING**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ТРАНСФОРМАЦІЯ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ ВІДНОСИН В
УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ»
Збірник тез доповідей**

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
«TRANSFORMATION OF FINANCIAL AND CREDIT RELATIONS UNDER
DIGITAL ECONOMY CONDITIONS»
Collection of scientific works**

**13-14 Червня
ОДЕСА-2019**

**June 13-14
ODESA-2019**

УДК 336

ББК 65.9(4Укр)26

Т 43 Трансформація фінансово-кредитних відносин в умовах цифрової економіки: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Одеса 20-21 квітня 2017 р.): – Одеса: ОНЕУ, 2019. – 243 с. – Укр. та англ. мовами

У збірнику подані тези доповідей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції, в яких розглядаються актуальні питання диджиталізації у сфері освіти та економіки; а також проблеми впливу розвитку фінансових технологій і цифрових валют на банківську конкуренцію, бізнес-моделі банків, монетарну політику, фінансову стабільність та підходи до банківського регулювання.

Конференція проводиться кафедрою банківської справи Одеського національного економічного університету. Видання розраховане на дослідників, викладачів і студентів економічних спеціальностей, практикуючих фінансистів, юристів, аналітиків, працівників органів державного управління.

Тези доповідей подано в авторській редакції. Усю відповідальність за достовірність і коректність змісту несуть автори. Редакційна колегія може не поділяти повністю або частково думки авторів.

Редакційна колегія: Зверяков М.І., д.е.н., професор, ректор ОНЕУ; Кузнєцова Л. В., д.е.н., професор, зав. кафедри банківської справи ОНЕУ; Коваленко В. В., д.е.н., професор кафедри банківської справи ОНЕУ; Жердецька Л.В., д.е.н., доцент кафедри банківської справи ОНЕУ; Сівкова К.О., аспірант кафедри банківської справи ОНЕУ.

Відповідальний за випуск: Жердецька Л.В., д.е.н., доцент кафедри банківської справи ОНЕУ

Рекомендовано до друку Вченою радою Одеського національного економічного університету (протокол № 11 від «25» червня 2019 р.)

© ОНЕУ, 2019

© Автори тез, 2019

Transformation of financial and credit relations under digital economy conditions: Conference Scientific Works, International scientific and practical conference (June, 13-14, Odesa, Ukraine). Odesa, 2019. 243 p.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

While every effort and care has been made to ensure the accuracy of the information contained in this publication, the publisher cannot accept responsibility for any errors or omissions it may contain. The opinions expressed in this issue are the responsibility of the author(s) and do not necessarily reflect the opinion of the editor.

© Odessa National Economic University, 2017

© Authors of theses, 2017

ЗМІСТ CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ЦИФРОВА ЕКОНОМІКА: ТЕОРІЯ, АНАЛІТИКА ТА ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ

ALEKSEYENKO L., TULAI O. FINANCIAL-CREDIT RELATIONS: DISCUSSION ASPECTS FROM THE POSITIONS OF FORMATION OF DIGITAL ECONOMY.....	7
АНУФРІЄВА К.В. FINANCIAL SERVICES' DIGITALIZATION: INFORATIONAL RISKS AND CALL FOR REGULATION.....	10
БУБЛИК Є.О. ЗРОСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ВІДКРИТОСТІ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА РЕАКЦІЯ РЕГУЛЯТОРІВ.....	15
ГАРКУША Ю.О. РОЗВИТОК ДИСТАНЦІНОГО БАНКІВСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	19
ЗАВАДСЬКА Д.В. РОЗВИТОК СТРАТЕГІЇ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	22
HRISTO KRACHUNOV. CHALLENGES IN DIGITAL ECONOMY.....	25
КУЗНЄЦОВА Л.В. МАЙБУТНЄ БАНКІВ ТА ОСВІТИ У ЦИФРОВІЙ ЕКОНОМІЦІ.....	29
МЕТЛУШКО О. В. ЗАСТОСУВАННЯ BIG DATA В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	33
ПАНТЄЛЄЄВА К.О. ЦИФРОВІ ТРЕНДИ ТА ПОЗИЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	37
СЕМЕНОГ А. Ю. ІНФОРМАТИЗАЦІЯ СУСПІЛЬСТВА ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	43
ТАРАСЕВИЧ Н.В. ЦИФРОВІЗАЦІЯ БАНКІВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	48
ТКАЧУК Н. М. ЕВОЛЮЦІЙНА ЕКОНОМІКА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ.....	52
ЧМЕРУК Г.Г. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	57
ШЕЛУДЬКО С.А. РЕГУЛЯТОРНІ ТЕХНОЛОГІЇ (RegTech) ТА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	62

СЕКЦІЯ 2. БАНКІВСЬКА КОНКУРЕНЦІЯ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

АНДРЕЙКІВ Т. Я. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСНОЇ БАЗИ БАНКІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	68
ВОВЧАК О. Д. ОЦІНКА ЗАГРОЗ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ СПІВПРАЦІ Й ПАРТНЕРСТВА МІЖ СУЧАСНИМИ БАНКАМИ ТА FİNTECH-ФІРМАМИ.....	72
ДЕРКАЧ Ю.Б. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РОЗРАХУНКІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	77
ЗОРЯ С.П. ПЛАТІЖНИЙ ЛАНДШАФТ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ	81
КУЗНЕЦОВ А.М. ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС.....	85
ЛАПІШКО М.Л. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ТА ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ	88
PIDDUBNA V. THE PROSPECTS DEVELOPMENT MARKETING OF BANK INNOVATIONS	92
ПРИМОСТКА Л. О. ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЦИФРОВОГО БАНКІНГУ	98
РУДЕВСЬКА В. І., МАЙСТРЕНКО О. С. ПРИЧИНИ НИЗЬКОЇ КЛІЄНТООРІЄНТОВАНОСТІ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.....	102
ЧАЙКОВСЬКИЙ Я.І. ВПЛИВ РОЗВИТКУ ФІНТЕХ НА ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	105
ШМУРАТКО Я.А. РОЗВИТОК РИНКУ FİNTECH-КРЕДИТУВАННЯ.....	110

СЕКЦІЯ № 3. ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ БАНКІВ ПІД ВПЛИВОМ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ

ДЗЮБЛЮК О. В. ГЕНЕЗИС БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ В УМОВАХ ДІДЖІТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	115
АРТЕМЕНКО Д. А. ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ АПК.....	118
КАЗАРЯН О. Г. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО БІЗНЕСУ.....	121

КРАУС Н. М., КРАУС К. М., РАМСЬКИЙ А. Ю. ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В ЧАСТИНІ ЇЇ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ТА ДЕТЕРМІНАНТІВ ІННОВАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ.....	124
ПАНТЄЛЄЄВА Н. М. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ БАНКІВ.....	129
ПЛАТОНОВА І. О. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКОГО ТОРГОВОГО ФІНАНСУВАННЯ.....	135
СЕРГЄЄВА О. С. ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ БАНКІВ.....	139
СІВКОВА К. О. ОЦІНЮВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМ РИЗИКОМ БАНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	143
СИРЧИН О. Л. ПЛАНУВАННЯ У БІЗНЕС-МОДЕЛЯХ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ.....	146

СЕКЦІЯ 4. ЦИФРОВІ ВАЛЮТИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ПОТЕНЦІЙНИЙ ВПЛИВ НА ФІНАНСОВУ СТАБІЛЬНІСТЬ І МОНЕТАРНУ ПОЛІТИКУ

АНТОНЮК О. І. ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ НА ФІНАНСОВУ СТАБІЛЬНІСТЬ.....	151
БЕРЕСЛАВСЬКА О. І. КРИПТОВАЛЮТИ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ.....	155
ГОНЧАРЕНКО О. М., СЛАТВІНСЬКА М. О. КООРДИНАЦІЯ МОНЕТАРНОЇ І ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИК УКРАЇНИ.....	161
ЖЕРДЕЦЬКА Л. В. ЦИФРОВІ ВАЛЮТИ В КОНТЕКСТІ ТРАДИЦІЙНОЇ МОНЕТАРНОЇ ТЕОРІЇ.....	165
ЗВЄРЯКОВ М. І. МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ ВАЛЮТ.....	169
КОВАЛЕНКО В. В. ОЦІНЮВАННЯ МОЖЛИВОСТІ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОТРИМАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ ТА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОРИЗМУ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ.....	174
МАЛАХОВА О. Л. ІНСТРУМЕНТИ ГРОШОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ.....	178
ОНИЩЕНКО Ю. І. КРИПТОВАЛЮТА В ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ.....	183

ХРИСТИН А. І. ЦІФРОВІЗАЦІЯ ТА ДІЛОВА РЕПУТАЦІЯ БАНКІВ.....	188
---	------------

**СЕКЦІЯ 5. СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ**

БОНДАРЧУК М. К. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ ДИДЖІТАЛІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ УЧАСНИКІВ ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИХ ГРУП.....	192
БРУС С. І. КУРС НБУ НА СТВОРЕННЯ БЕЗГОТІВКОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ: МОЖЛИВОСТІ ТА ВИКЛИКИ.....	195
ГУЗЕЛА І. А. ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ПОДАТКОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СТРАХОВОГО РИНКУ».....	200
ДЖУРИК Х. Б. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ В ОТГ.....	205
КОПИЛЮК О. І., МУЗИЧКА О. М., ЖУРИБІДА Н. Р. АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ.....	208
КРЕТОВ Д. Ю. БЕЗПЕКА БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ...213	
ЛЕТНЯК С. П. ДОВІРА НАСЕЛЕННЯ ДО СТРАХУВАННЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ.....	216
РАДОВА Н. В. НОВИЙ ПЛАН РАХУНКІВ ЯК ОБЛІКОВИЙ ІНСТРУМЕНТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ БАНКІВ УКРАЇНИ.....	219
СЕГЕДА Л. М. ПЕРСПЕКТИВНІ ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ СФЕРИ В УКРАЇНІ.....	223
СОКОЛОВА А. М., СІМАЧЕНКО М. О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ЯК СУБ'ЄКТІВ ФІНАНСОВОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА.....	227
ШЕЛУДЬКО Н. М. ЕКОНОМІКА DIGITAL: "НОВА РЕАЛЬНІСТЬ" ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ БАНКІВ.....	232
ШКОЛЬНИК І. О. ТЕНДЕНЦІЇ ДОМІНУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ФІНАНСІВ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ.....	235
INA LECHEVA. ORGANIZATION OF THE INTERNAL CONTROL IN THE PUBLIC SECTOR – THE BULGARIAN EXPERIENCE.....	239

УДК 336.74

ЗОРЯ С. П.,

*кандидат економічних наук, доцент,
Полтавська державна аграрна академія,
доцент кафедри фінансів і кредиту,
e-mail:svitlanazora@gmail.com, ORCID ID 0000-0002-7918-1371*

ПЛАТІЖНИЙ ЛАНДШАФТ УКРАЇНИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

В умовах розвитку фінансових технологій, посилення банківської конкуренції, досить важливим є питання забезпечення ефективності та надійності функціонування платіжних систем та переказу коштів, як ключових орієнтирів розвитку фінансово-кредитного сектору України й забезпечення фінансової стабільності.

Платіжний ландшафт України являє собою сукупність внутрішньодержавних та міжнародних платіжних систем та систем переказу коштів створених як Національним банком України (НБУ), так і іншими фінансовими установами з метою задоволення потреби економічних суб'єктів у здійсненні переказу коштів, проведенні різного роду розрахунків за зобов'язаннями. В той же час, слід зазначити, що базовим законом, яким визначено функціональні аспекти діяльності платіжних систем в Україні та порядок здійснення переказу коштів, є Закон України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» [3].

Станом на початок 2019 р. платіжний ландшафт в Україні налічує 24 внутрішньодержавних та 19 міжнародних платіжних систем. З них, зокрема, в контексті забезпечення високого рівня надійності та ефективності проведення грошових переказів між банками у національній валюті належить Системі

електронних платежів (СЕП), розрахунковим банком та платіжною організацією якого є НБУ. Реалізуючи 97,0 % міжбанківських переказів, СЕП НБУ має статус системно важливої системи класу RTGS (відповідно до міжнародної класифікації) та відіграє провідну роль у контексті забезпечення стабільності функціонування банківської системи, розвитку фінансових технологій. Про підвищення рівня продуктивності та максимізації пропускної спроможності СЕП, свідчить збільшення за 2014-2018 рр. суми та кількості оброблених платежів, а також зростання середньоденного обсягу операцій (рис. 1).

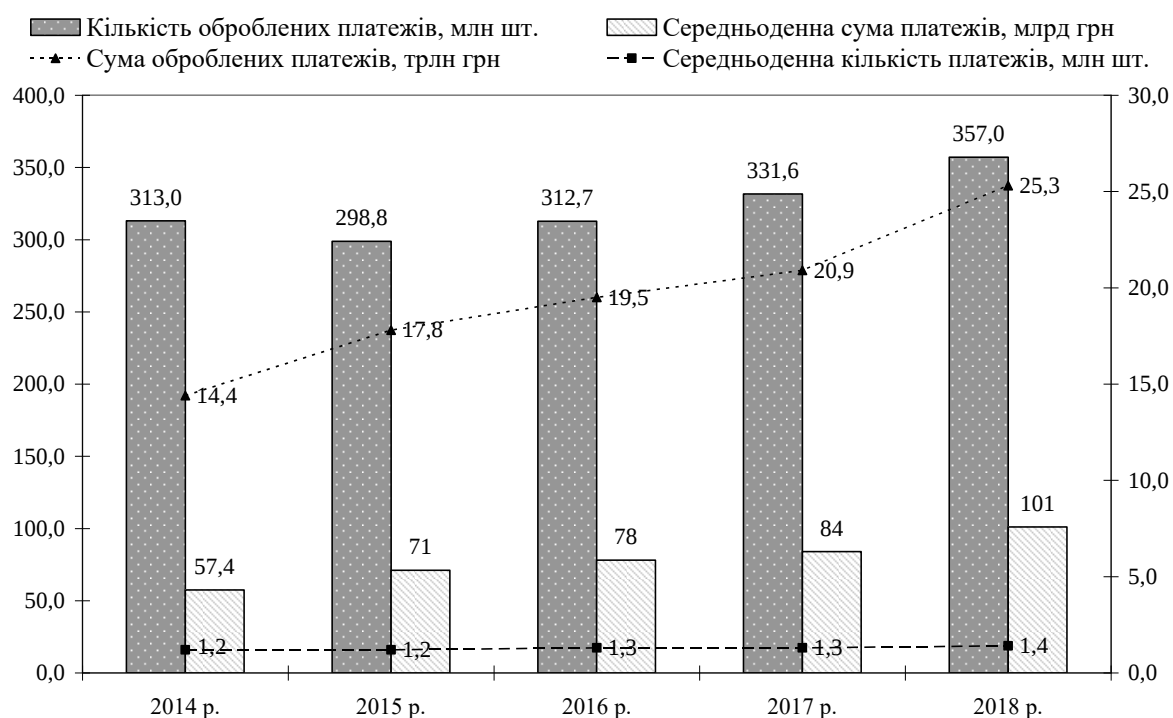

Рис. 1. Динаміка основних показників діяльності системи електронних платежів (СЕП) Національного банку України, 2014-2018 рр. [1].

З метою досягнення ключових цілей проекту НБУ Cashless economy [2], а саме зниження готівки в обігу та відповідно популяризації безготівкових розрахунків, важливе значення має стан ринку платіжних карток та платіжної інфраструктури. Зазначимо, що станом на кінець 2018 р. кількість активних електронних платіжних засобів емітованих банками України становить 36949 тис. шт., що на 3907 тис. шт. (або на 11,8 %) більше у порівняно і

значенням даного показника на кінець 2014 р. Не дивлячись на суттєве збільшення за 2014-2018 рр. безконтактних платіжних карток, а також популяризації серед населення мобільних платіжних інструментів (проведення розрахунків на основі сервісів безконтактної оплати за умови підтримання смартфоном чи іншим пристроєм технології NFC), в структурі активних платіжних карток у 2018 р. найбільшу питому вагу (82,2 %) займають електронні платіжні засоби з магнітною смугою – рис. 2.

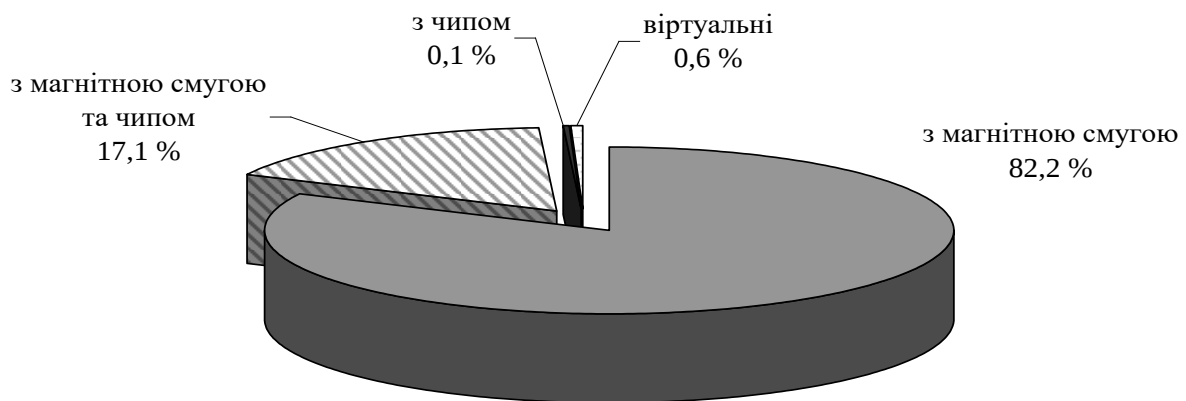

Рис. 2. Структура активних електронних платіжних засобів емітованих українськими банками, 2018 р., % [4].

У розрізі платіжних систем найбільша питома вага електронних платіжних засобів припадає на міжнародні карткові платіжні системи MasterCard та VISA – 70,3 % та 28,5 % [4] відповідно від їх загальної кількості в обігу.

До позитивних змін як у сфері ринку платіжних карток зокрема, так і фінансового сектору в цілому є збільшення частки безготівкових операцій із 25,0 % у 2014 р. до 45,1 % від загальної вартості операцій проведених із застосуванням електронних платіжних засобів. В той же час, на нашу думку, в контексті досягнення програмних показників Cashless economy [2], стосовно збільшення частки безготівкових операцій до 55,0 % у 2020 р., важливе значення мають впроваджені в Україні за період 2017-2018 рр. компанією Google за партнерства ПриватБанка глобального сервісу безконтактної оплати Android Pay та Apple Pay.

Як зазначалося вище, в основі побудови безготівкової економіки важливе значення також належить розгалуженості платіжної інфраструктури. Так, у 2018 р. у порівнянні із 2014 р. кількість платіжних терміналів збільшилася на 93,4 тис. шт. (або на 45,9 %) та становить 297,3 тис. шт. Кількість банківських пристроїв самообслуговування за досліджуваний період залишилася майже не змінною та становить 36,6 тис. шт. станом на кінець 2018 р. У структурі останніх, найбільшу питому вагу займають банкомати та ПТКС (програмно-технічні комплекси самообслуговування) – 50,2 % та 45,4 % відповідно.

Поряд із вище зазначеними платіжними системами станом на початок 2019 р. платіжний ландшафт України налічує 2-і внутрішньодержавні та 15-ть міжнародних систем переказу коштів. Лідируючі позиції за обсягом переказів коштів здійснених у межах України займає платіжна система «Поштовий переказ» платіжною організацією якої є ПАТ «Укрпошта», за вартістю – ТОВ «ПОСТ ФІНАНС».

Отже, враховуючи тенденції до збільшення маси грошей в обігу та посилення банківської конкуренції, актуальним є питання подальшого розвитку платіжної інфраструктури на основі впровадження інноваційних інструментів здійснення безготівкових розрахунків та інших прогресивних фінансових технологій, забезпечення модернізації системи міжбанківських розрахунків орієнтованої на підвищення рівня її безпеки, катастрофостійкості, гнучкості, тощо.

Список використаних джерел

1. Аналіз діяльності СЕП. Інформаційні матеріали Національного банку України : веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=68159519&cat_id=78675 (дата звернення: 06.05.2019).
2. Комплексна програма розвитку фінансового сектору України до 2020 року / Постанова Правління Національного банку України від 18.06.2015 р. № 391. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=18563297> (дата звернення: 09.05.2019).
3. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні : Закон України від 05 квіт. 2001 р. № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14> (дата звернення: 08.05.2019).

4. Ринок платіжних карток України. Інформаційні матеріали Національного банку України : веб-сайт. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=79219 (дата звернення: 08.05.2019).

УДК 330.47:378:37.01:001.9

КУЗНЄЦОВ А.М.,

кандидат економічних наук,

ст. викладач кафедри менеджменту,

Одеській національній економічній університет

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС

У період «класичної» глобалізації, що характеризувалася інтенсивною інтернаціоналізацією і транснаціоналізацією виробництва, країни, що розвиваються, в тому числі Україна, на основі участі в глобальних ланцюжках вартості отримали доступ до сучасних технологій і компетенцій. Однак в сучасних умовах розвитку цифрових технологій національній економіці потрібно чимало часу для адаптації до нових технологічних процесів і їх ефективному впровадженню, але без цифрової трансформації Україна не зможе виконати стратегічне завдання сталого розвитку.

Цифрова економіка на виклики модернізації створює якісно інші можливості. Нові можливості цифрової економіки визначають значний потенціал країн, що розвиваються в сфері цифровізації і формування ринків, з цим пов'язаних. За межами розвиненого світу сьогодні функціонує приблизно 30% з 500 найбільш потужних суперкомп'ютерів. Індія вже займає друге місце в світі за кількістю інтернет-користувачів – при тому, що рівень проникнення Інтернету становить близько 30% у порівнянні з 53% в Китаї і 65% в Україні (на 2018 р.). Темпи цифровізації в Індії феноменально високі: за оцінками, протягом одного 2017 р. більш 200 млн індійців отримали доступ до Інтернету, та очікується, що в найближчій перспективі кількість користувачів збільшиться

ще на десятки мільйонів.

Навіть обмежені цифрові ресурси найбідніших країн дозволяють їм «перестрибувати» в нову «цифрову реальність» з відповідними новими можливостями для бізнесу та ринків. Наприклад, у Нігерії, де лише 14% населення мають доступ до електропостачання, а рівень грамотності населення не перевищує 30%, майже 60% громадян користуються мобільними телефонами.

Інтернет досить швидко перетворився на важливий інструмент торгівлі, дозволяючи компаніям економити на дорогих фізичних торгових майданчиках, оптимізувати і знижувати витрати на логістику. Цифрові торгові майданчики дають можливість індивідуальним підприємцям і мікропідприємствам, дрібним фермерам продавати продукцію за більш вигідними цінами і в більших кількостях, а також з мінімальними витратами виходити на світові ринки. Зазначене сприятиме підвищенню інклюзивності міжнародної торгівлі, яка охоплює більш широкі верстви підприємців з різних країн і сфер діяльності.

Різке збільшення швидкості передачі даних і впровадження технології хмарних обчислень відкриває доступ до майже безмежних можливостей обчислення і зберігання інформації практично з будь-якої точки світу. Хмарні обчислення і великі дані уможливають створення схем взаємодії, в тому числі в комерційних цілях, між людьми, що знаходяться на величезних відстанях один від одного і навіть не знайомих, тобто учасником міжнародної комерції потенційно може стати кожен житель планети.

Характерна риса «цифрової» економіки – багаторазове збільшення потоків даних в глобалізованому віртуальному середовищі. Очікується, що глобальний інтернет-трафік буде зростати на 23% щорічно в 2019-2025 рр. і до кінця періоду в 66 разів перевершить рівень 2005 р. Новий феномен, що виник в результаті синтезу процесів цифровізації і глобалізації, – глобальні онлайн-платформи, які, за оцінками, до 2025 р можуть додати 2,7 трлн дол. США до світового ВВП, створити 72 млн. нових робочих місць, поліпшити виробничі результати для 540 млн. осіб.